

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 13 DECEMBER.

De Encycliek van Pius IX.

Indien iets de harten moet opbeuren en troosten in deze dagen van geweld en beproeving, te midden der aanvallen op Kerk en priesterschap, is het zeker wel het bezit van eenen opperpriester, zoo als Pius IX, die, trots zijnen hoogen ouderdom, trots de gevaren, die hem te Rome omringen, trots de machteloosheid, waarin het pausdom thans gevallen schijnt, nog de stem verheft en den vijanden van God en Kerk de schande hunner handelingen herinnert.

Hij is beroofd van die vrijheid welke de opperpriester van eenen godsdienst, die zoveel millioenen getrouwen tel noodig is; en evenwel laat zijne stem zich hooren over Rome, getuige van zijne vernedering; over Italië, dat eene misdadige hand op het bezit der Kerk heeft gelegd; over de gansche wereld, die niet ophoudt, de onverminderde majesteit van den ontrouwen vorst te bewonderen, en de ingrijpende macht van zijn woord te erkennen.

Niet alleen wordt de stem van Pius IX gehoord, maar hij heerscht en blijft heerschen op 't gemoed van hen die zich vereerd achten met den titel van katholieken, terwijl zijne uitspraken de rust verstooren van diegenen, die in hunnen overmoed waanden dat zij de rots van Petrus reeds verbrijzeld hadden, omdat zij de handen van Petrus in den boei hadden gelegd.

Zeker! het is droevig voor Pius IX, den ban te moeten uitspreken over hen, die afgedwaald zijn van den weg der waarheid. Wie is de vader, die genoeg schept in de straffing zijner kinderen? Maar aan de plichten zijner hooge roeping mag de Stadhouder van Christus niet falen; vast als de rots, waarop de Kerk gebouwd is, blijft hij even ongenadig voor hen, die het licht en de liefde verstooten, huilen met Satan, en de revolutie huldigen als de opperste wet.

Maar te midden zijner diepe beproevingen blijft de ziel van Pius IX helder en gerust; het vertrouwen op Gods genade, bescherming en voorziening, verlaat hem niet. Hij weet, dat hij steunen mag op een woord, dat nooit gefaald heeft, omdat het vloeide uit eenen mond, die vreemd was aan bedrog en logentaal. Indien dus Pius IX de Katholieke wereld zulk voorbeeld van vastheid, vertrouwen en kloekmoedigheid geeft, is het de plicht zijner getrouwen, niet te kort te schieten, in deze droevige omstandigheden.

De katholieken der vijf werldeelen verstaan hunne plichten, en zullen die weten te ver-

vullen! Hoe heviger de haat, hoe zwaarder de vervolging tegen het catholicisme, wordt — des te vuriger wordt ook de liefde en gehechtheid voor de Kerk, des te vaster de band, die alle Roomsche Christenen aan elkander snoert.

Hoe heviger de spanning, hoe eerder de ontbinding, hoe eerder de val der vervolgers! Het Christendom heeft gezegevierd over de Romeinsche keizers, die het Kruis in eene zee van bloed meenden te verzwellen; het heeft gezegevierd op de barbaarschheid der vroege middeleeuwen, toen het recht door het geweld was verbeurd geworden, het heeft de mindere standen opgebeurd, weergegeven aan de vrijheid, aan het gevoel der eigenwaarde, aan de eer, en de verdrukkers — de Bismarks van die tijden — het hoofd doen buigen voor de wet van liefde en rechtvaardigheid.

Na menige scheuring, die het beroerde; na menigen aanval die het dreigde omver te werpen, opgestaan, glanst het met meerder kracht dan ooit, en zal het ook de huidige vervolging overleven en beschamen!

Zichtbaar geleidt Gods hand zijne eenige Kerk door de tijden heen, gelijk zij deed met het Joodsche volk in de oude Wet. Is het Zijn wil dat zij bloedstaart aan beproevingen, dit is enkel om, in deze, haar te louteren, en met verjong en vernieuwd leven haar te staven.

Dit diene tot antwoord aan het lawijf waarmede de « liberale » bladen den jongsten brief van den « machtelozen Paus » hebben begroet; dit diene tot waarschuwing aan die flauwmoedige, wankelende christenen die slechts met angst en vrees van Rome praten, en niet weten dat eene hoogere macht, dan die des menschen, over de Kerk en het Pausdom de hand houdt.

Alleen God weet zijn uur. Hij is meester van den tijd.

STADS- & PROVINCIE NIEUWS.

Er bestaat toch in de vijf werldeelen geen onnoozeler nieuwspapierje dan het blind schaaft dat voor tolk dient aan onze stadhuizen. De goede wil om onze nieuwe liberale regeerders te verdedigen ontbreekt de opstellers van dat ding niet, maar de zaak is zoo lastig, zoo lastig, dat de arme papierbedrivers er niet mede weg kunnen.

De eerste zorg onzer liberale stadhuishollen, is geweest van nieuwe belastingen uit te droomen.

— Waarom waren die belastingen noodig?

— Omdat het voorgaande stadsbestuurschulden nagelaten had die zonder nieuwe imposities niet konden uitgewischt worden.

— Goed zoo, maar de cijfers der stadsrekeningen bewijzen juist dat er geene schulden gemaakt

hem te geven.

— Zonderling, sprak de koning. Maar wanneer ik u beveel, zijnen naam te noemen?

— Sire, dan moet ik ongehoorzaam zijn, want ik heb gezworen, dat ik zijnen naam niet noemen zou.

— Nu, houd dan uw woord, riep de koning wrevelig uit. Maar hoor! daar klinkt de trompet! Ik moet mij naar het exercitie-plein begeven, om het garnizoen te inspecteren. Maar gij moet over een uur weder hier komen, mijn kind. Dan zullen wij eens zien, wat ik voor u doen kan. Vraag in dien tusschentijd eens aan uw minnaar, of hij u van uwen eed vrijstellen en vergunnen wil dat gij mij zijnen naam noemt. Over een uur dus verwacht ik u weder hier. Vaarwel tot zoo lang.

Louise neigde diep, en begaf zich met langzame schreden naar de deur; toen zij deze bijna bereikt had, bleef zij echter staan, en keerde aarzeland en met nedergeslagen blik naar den koning terug.

— Sire, fluisterde zij zachtkens, zijnen naam mag ik u niet zeggen, en van mijnen eed kan hij mij in 't eerstvolgend uur niet vrijstellen, want de gelegenheid ontbreekt mij, om hem te ontmoeten.

— Hoe dat zoo?

— Hij is onder de wapens, fluisterde zij nauwelijks hoorbaar.

— Is hij dus militair?

Zij knikte toestemmend, en een glimlach vloog over haar gelaat.

— Sire, zegde zij, ik zou u nog wel wat willen zeggen, als gij ten minste niet van plan zijt, mij te verraden.

— Ik beloof u, dat niet te zullen doen, verzekerde de koning vriendelijk.

— Nu dan, fluisterde zij met ingehouden adem, wanneer uwe majesteit het garnizoen inspecteert, vestig dan uwe aandacht een weinig op uwe vaandrags.

— Op allen?

— Ja; maar in 't bijzonder...

zijn, zoo dat het geenszins noodig was den burger met nieuwe belastingen te plagen.

— Ta, ta, ta, het oud bestuur kende er niets van.

— Maar, indien, volgens de liberalen de voorgaande stadsregering zoo onbeheerdig bestuurde heeft, dan valt er ook wel iets te zeggen op M. Perreau, op M. de Tiecken, op M. Michiels die alle drie deel maakten van het voormalig stadsbestuur. Waarom doen de liberale bladeren geene uitvallen tegen deze raadsleden?

— Ja maar M. Michiels was door de katholieken gekozen, M. Perreau behoorde openlijk tot de katholieken, zoo dat zij natuurlijk slechte bestuurders moesten zijn; en wat MM. Vanherckenrode & Ghineau betreft, deze beiden hebben nooit iets dan vuur in de stadszaken gezien. Wat nu M. de Tiecken aangaat, voor dezen bestaat er geene verontschuldiging. Onder het gansch bestuur van M. Michiels, was het M. de Tiecken die de stad regeerde en zijn de stadszaken slecht bestuurde geworden, dan, ik beken het, heeft M. de Tiecken er zijn deel verantwoordelijkheid van te dragen.

— Zoo dan, conclusie, M. de Tiecken is volgens de liberalen zelve een slechte bestuurder, en M. Perreau die volgens hun een slechte katholieke raadshier was, is nog juist goed genoeg om een extra goede liberale burgemeester te zijn.

— Hebt gij nu nog uw leven lang zulke prulreden aanhoord?

De waarheid kort en goed dat is dat de vorige regering geene de minste schulden gemaakt heeft die door nieuwe imposities moeten uitgewischt worden.

De waarheid is dat het in Tongeren gaat gelijk overal waar de geuzenij de bovenhand gekregen heeft. Men begint met de burgers nieuwe imposities den kraag te draaien, men gaat voort met de traktementen der goede vrienden te verhoogen en men eindigt met den ondergang der financiën.

Van alle liberalen, verlost ons heer!

HET VLAAMSCH IN LIMBURG.

Verwonderend komt het voor dat men in Limburg, waar zeker toch de weinig geestige Frans-kiljonnerij niet verder doorgedrongen is als in de andere provincien van het land, waar toch letterkunde en geleerdheid op den zelfden voet staan als elders, dat men in Limburg, zeg ik, geene vlaamsche letterkundige genootschappen telt gelijk in de andere gewesten van Vlaamsch-België.

Het spijt ons, mede te moeten aanhalen, dat er hier nogtans nevens het gebrek aan deze, Fransche genootschappen van dien aard stand houden, ja zelfs in vollen bloei schijnen vooruittegaan.

Is het niet jammer zulke tegenrijdigheid, bij ons, en enkel bij ons Limburgers, te moeten bestatigen?

Heeft onze schoone moedertaal nog niet lang genoeg, in ons eigen land, voor vreemde warklanken moeten achteruitkruipen?

Zouden wij dan nog het einde niet, van dien voor ons Vlamingen, diepvernerdenden toestand mogen te gemoet zien?

Waarheid is het dat een onrechtvaardig staatsbestuur, de taal der meerderheid uit recht, onderwijs en bestuur heeft gelannen, in al hare nitbruidingen gedwarsboomd, in haar bestaan getracht heeft te vernietigen; bittere waarheid is het, dat wij sinds meer dan veertig jaren dien onbillijken toestand geduld hebben, en er dus ook de schade-

— Nu in 't bijzonder?

— Bijzonder op den ouden vaandrig, lispelde zij.

Vervolgens vloog zij als een opgejaagde ree het vertrek uit, en snelde naar buiten.

III.

Het garnizoen van Liegnitz was zoo juist voorbij den koning gedefileerd, en met een vriendelijk hoofdknikken wendde Frederik zich tot den generaal von Herbig, die de troepen had aangevoerd, en op dit oogenblik juist kwam aanrijden.

Gij hebt uwen plicht uitnemend volbracht, generaal, en ik ben zeer tevreden over de houding uwer troepen, zegde de koning op vriendelijken toon. Uwe soldaten zien er zeer net uit, zij zijn oplettend, en zien er bovendien tevreden uit, en dat is altijd een bewijs, dat hunne officiers verstandig en goed zijn, en hunne soldaten niet als gevoelloze machienten maar als menschen behandelen. Ga zoo voort, weerde Herbig, en gij zult u altijd over mijne genegenheid mogen verheugen.

De koning liet zijn oog weder over de troepen gaan, welke in eene lange linie daar voor hem stonden, en vestigde vervolgens zijn blik op de vaandrags, die bij de beide vaandels stonden.

— Flinken jongens, sprak de koning zachtkens en met het hoofdknikkend, daaruit zullen eenmaal ferme officieren groeien. Hoe oud is de jongste hunner?

— Achtien jaar, uwe majesteit.

— En de oudste?

— De oudste, uwe majesteit, is eilaas reeds zes-en-twintig jaar oud.

— Wat? Een vlaggejonker van zes-en-twintig jaar? riep de koning uit. Hoe is dat mogelijk? Welke oorzaak kan daarvoor bestaan? Die knaap moet zich zeker slecht gedragen hebben, anders moest hij immers al lang luitenant zijn. Wat heeft hij gedaan? Zeg mij de waarheid generaal!

lijke vruchten van moeten inoogsten, namelijk; dat velen, meestal misschien onzer geletterden hunne eigene taal weinig of niet kennen; onwetendheid die natuurlijk het oprichten van gemelde genootschappen tegenwerkt.

— Edoch, overal gaat thans de Vlaamsche beweging haren gang met even gezwinden tred als zekeren stap vooruit.

Zouden wij Limburgers nog langer in dien voortgang staart moeten maken?

Hoogst verdienstelijk is het, ja, de Vlaamsche beschaving in onze steden en dorpen onder de burgeren te bewerken bij middel van een Vlaamsch toneel waar zedeles bij Vlaamgezindheid gepaard gaat; maar past het, de Vlaamsche beweging, enkel op de planken mede te strijden!

— Neen, volstrekt neen, wen men het beter kan.

— Op hoogerem voet nog, moet onze beweging met nut voortgezet worden.

In Vlaamsche letterkundige genootschappen is het, dat de strijd der taalrechten het voordeelgast kan gestreden worden.

Daar vormt men zich niet enkel in het spreken en schrijven onzer moedertaal, maar daarook worden de middelen besproken, de plannen beraamd tot het nitbruiden der Vlaamsche beweging, daar moet denindruk, den hartenstoot gegeven worden naar het doel, dat ieder Vlaming moet beoogen.

— Indien in het meest onzer dorpen het oprichten van letterkundige maatschappijen onmogelijk is, dan toch is dit allermakkelijkst niet alleen in onze steden, maar mede in al onze kantonhoofdplaatsen waar de kleinere dorpen toch kunnen vertegenwoordigd zijn.

Bedroevend is het, hier te moeten opmerken, dat onze Rederijkers vergaderingen of Retorica-kamers, die voor heen zoo talrijk en zoo bloeiend waren, met het verhevene doel van letterkundigen vooruitgang bezielde, nog hier en elders na eenen stand gehouden hebben, maar jammer in loutere drinkvergadering veranderd zijn.

— Even edel als gemakkelijk ware het die kamers op nieuwen voet te brengen; en er het verhevene en het schoone met het vernakelijke te doen gepaard gaan.

Op den markt van Tongeren van verleden donderdag waren te koop gesteld 196 hoornbeesten, 135 schapen, 367 vette varkens en 968 magere varkens.

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ et d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois de décembre est en vente chez M. COLLÈS. Avec carte. Prix 25 centimes.

Veroordeeling van Bazaine.

Zoo als wij het reeds verleden donderdag gemeld hebben, is Bazaine tot de degradatie en tot de doodstraf veroordeeld.

De doodstraf is met eenparige stemmen door den krijgstraad uitgesproken; doch ter zelfder tijd is de krijgstraad eenparig geweest om eene genade vraag te teekenen (die door den hertog d'Aumale aan den voorzitter der Fransche Republiek is aangeboden).

Wij twijfelen er niet aan of de voorzitter MacMahon zal genade verleen en aan zijnen ouden krijgscamerad Bazaine.

— Uwe majesteit, de waarheid is, dat die vlaggejonker te arm is om officier te worden. Hij kan de kosten der uitrusting niet bestrijden.

— En is dat zijn eenige fout? Heeft hij zich aan geenerlei overtreding in den dienst schuldig gemaakt?

— Neen, uwe majesteit; hij is integendeel een zeer bekwaam en beschaafd jong mensch, die als een goed voorbeeld voor al zijne kameraden kan genoemd worden.

— Maar hij is zeker van burgerlijke afkomst, niet waar?

— Met verloop uwer majesteit, hij is van den zuiversten, oudsten adel.

— En zoo iemand laat gij zijn leven lang vlaggejonker blijven, enkel omdat hij het ongeluk heeft van arm te zijn? Waarom hebt gij u niet tot mij gewend? Daar ik maar een mensch ben, kan ik karakterlouten niet verbeteren, maar zulke feilen van de beurs te verhelpen, dat heb ik in mijne macht, daarvoor ben ik koning! Gij verzekert mij dus op uw woord dat de oude vlaggejonker verdient, een jonge luitenant te worden?

— Ja, uwe majesteit, dat verzeker ik u op mijn woord.

— Goed, zend dan den vlaggejonker over een kwartier bij mij. Ik wil zelf met hem spreken; zeg hem echter van te voren niets van hetgeen wij besproken hebben. Hoort gij!

— Om uwe majesteit te dienen.

— Nu, laat thans uwe troepen inrukken. Heden middag verwacht ik u bij mij aan tafel!

Den generaal vriendelijk toeknikkende, wendde Frederik zijn peerd om, en gaf daardoor aan zijn glansrijk gevolg, dat eerbiedig op eenigen afstand was blijven staan, het sein om hem te volgen. Maar hij was nog maar een eindje voortgereden, toen hij zijn peerd deed stilstaan, en zich weder omkeerde.

— Generaal von Herbig, kom nog eens even bij mij!

(Wordt vervolgd.)

DE OUDE FRITS.

NAAR HET HOOGDUITSCH.

(3^e VERVOLG.)

— Sire, sprak Louise met een zachte en bevende stem. Sire, ik verzoek slechts de gunst, dat uwe majesteit mij een plaats bezorge in het meisjes-gesticht van St. Elisabeth, te Breslau.

De koning was opgestaan en ging thans met de handen op den rug eenige malen de kamer op en neder. Daarop bleef hij vlak voor Louise stil staan, en zag hij haar met zijn vonkelend oog zoo lang en onafgevend aan, dat een purperen gloed hare wangen bedekte.

— Neen, mijn kind, gij zijt niet geschikt om daarin te gaan. Gij moet een man nemen!

— Sire ik ben arm, ik ben geen bruidschat, fluisterde Louise.

— Nu, nu, daarvoor zal ik wel zorgen, zegde de koning, en een man zullen wij ook wel vinden.

— Neen, neen, riep zij angstig uit, ik dank uwe majesteit; ik wil niet trouwen.

— Blijft gij dus bij uw voornemen? vroeg de koning. Zeg mij de waarheid. Denk maar, dat ik uw voogd ben, en dat ben ik ook, want de dochters mijner officiers zijn mijne pupillen, wanneer hare vaders gestorven zijn. Spreek dus! Bemint gij iemand?

— Ja, sire, ik bemin iemand, stamelde Louise. Maar wij kunnen elkander niet toebehooren, want wij zijn beide arm, en daarom...

— Onzin! Zeg mij eens: hoe heet uw minnaar en wat doet hij voor den kost?

— Sire, zegde Louise, en de tranen stroomden haar uit de oogen, ik mag u zijnen naam niet noemen; ik heb hem gezworen, dat ik het niet doen zou. Hij is een man van eer; en wil niet uit genade ontvangen, wat de fortuin geweigerd heeft